

Na hlavu

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	Autor obálky
Martin Bínovský	Greenie knižnica	CC-BY-NC-ND	Prvé (2024)	Martin Bínovský

O knihe

Na trhu sa objavila nová značka pokrývok hlavy, ktorá sa okamžite stala hitom. Na hlave ju začne nosiť takmer každý, čo by nebol až taký problém. Problémom je, že táto firma nepochádza z našej planéty. Ide o vynikajúci produkt, ktorý zlepšuje naše životy, či tieto čiapky a klobúky slúžia len ako prostriedok k ovládnutiu Zeme? Odpovede na tieto otázky sa pokúsi nájsť hlavný hrdina poviedky Na hlavu, Jerry Thompson.

Na hlavu

*Aj keď kroky v tráve utíchli v dialľave,
zlomený kvet spomína.*

Carl Stevens, nakrátko vystrihaný mladík s pírsingom v obočí, sa v jeden obyčajný večer vrátil domov, posadil sa na gauč a pustil si televízor. Potom si na malý konferenčný stolík vyložil nohy. Cítil sa dobre, dokonca by sa dalo povedať, že sa cítil vynikajúco. Bol spokojný, uvoľnený, nič ho netrápilo, no len do tej chvíle, kým za ním do obývačky nevošla jeho matka.

Dala si ruky v bok a prísne sa na Carla zadívala. Na sebe mal ešte stále oblečenú bundu a na nohách obuté zablatené tenisky značky Air Jordan. Keď jej zrak spočinul na tej prekliatej čiapke, zlostne pokrútila hlavou.

„To sa ani neplánuješ vyzliecť?“ opýtala sa zvýšeným hlasom. Chcela kričať, najradšej z plných pľúc, ale pomohlo by to? *Určite nie*, odpovedala si v duchu.

„Daj si pohov, mama,“ odvrkol Carl bez toho, aby na matku pozrel čo i len kútikom oka. Nezaujímala ho. „Iba teraz som prišiel a už máš problém. Mala by si sa menej nervovať, lebo si privodiš infarkt. Už nie si najmladšia,“ uštipačne sa zasmial a ďalej civel do obrazovky.

„Čo som ti povedala o tej čiapke?“ položila mu ďalšiu otázku, no tentokrát na odpoveď nečakala. „Pokiaľ žiješ pod mojou strechou, neželám si, aby si ju nosil. Rozumel si? Okamžite si ju daj dole!“

„Daj mi pokoj.“

„Nedám ti pokoj!“ zrevala naňho. Potom k nemu pristúpila a čiapku mu z hlavy strhla.

V tom momente Carl vyskočil na nohy. „Vráť mi ju!“ V jeho očiach sa zračila čistá nenávisť. Zúrilo, ako nikdy predtým. A tiež sa ho začala zmocňovať panika. *Čo keď mi ju nikdy nevráti?* obával sa. *Nezvládnem to! Potrebujem ju!*

„Povedal som ti, aby si mi ju vrátila, doriti! Čo si hluchá?!“

Matka držala červenú čiapku z neznámeho materiálu za chrbtom a snažila sa zadržat slzy. *Ako je možné, že som nezakročila skôr? Už je príliš neskoro*, pripustila, keď hľadela do tváre šialenca pred ňou. *Kde je môj syn?*

Vtedy ju Carl jedným rýchlym úderom pästou zrazil na zem a vrhol sa ňu. Ovládli ho zvieracie pudy. Surovo udieral matku do tváre, škrtil ju, trhal jej vlasy a zubami z nej vytrhával kusy mäsa. Neprestával, dokým si opäť nespomenul na svoju čiapku. Pozrel na ňu a vydýchol si. Ležala na zemi vedľa nehybnej ruky matky. Zobral čiapku do rúk a dal si ju na hlavu. Opäť sa spokojne posadil na gauč. Znova sa začínal cítiť fajn.

Jerry Thompson vyšiel z garáže, v ktorej sa posledné tri hodiny

babral s prevodovkou svojho starého Forda a cez nevel'kú predzáhradku sa vybral k domu, malému bungalovu s tehlovým obkladom. Mal naponáhlo. Čo nevidieť sa mala domov vrátiť jeho manželka a tá s ním mala svoje plány.

Rýchlo sa osprchoval, hodil na seba tepláky a vytáhané biele tričko a nalial si pohárik škótskej whisky obľúbenej značky. Najradšej by si k nej zapálil aj cigaru, ale to si teraz dovoliť nemohol. *Možno neskôr*, sľúbil si a s pohárikom v ruke sa usadil do kresla indigovej farby.

Keď Martha prišla domov, Jerry mal whisky už dopitú. V ruke držal ovládač od televízora a zrudene prepínal kanály. Márne hľadal program, ktorý by ho zaujal, preto bol aj celkom rád, že s touto aktivitou mohol nateraz skončiť.

„Ahoj,“ pozdravil manželku. „Som si myslel, že sa ťa už nedočkám.“

„Prepáč, trochu meškám,“ povzdychla si. Vzápätí sa na jej tvári zjavil natešený výraz. „Ale pozri, čo som si kúpila!“

Otočil sa k nej a nadvihol obočie.

Martha z tašky vytiahla elegantnú baretku s krátkym šiltom. „Čo na ňu hovoríš? Je to Clementine.“ Potom si dala baretku ešte s visačkou na hlavu, ladne sa zatočila a zastala v póze, akoby bola modelka a chystal sa ju zvečniť fotograf z časopisu Glamour.

Jerry zbystril pozornosť. „Tá mimozemská značka?“

Nadšene prikývla.

„Mala by si byť opatrná, počul som o nej dosť divné veci.“

Martha prešla z modelkovej pózy do klasického, uvoľneného postoja a prižmurila na manžela oči. „Je to len baretka, Jerry,“ informovala ho. „Navyše som si o nej čítala recenzie a tam nikto nič divné nepísal. Mal by si byť viac prístupný novým veciam. Majú čapice aj pre teba, nechceš?“

„Nie, vďaka,“ odvetil stroho a otočil sa späť k televízoru.

Keby v tej chvíli Martha nepocíťovala nával vzrušenia a nekonečného šťastia, určite by mala pokazenú náladu. Ale keďže sa nič také neudialo, a Martha bola momentálne v takom emočnom stave, v akom práve bola, zavolala Jerryho do spálne.

V týchto dňoch bola pravdepodobnosť otehotnenia najvyššia.

Keď sa o dva dni neskôr vrátil Jerry z práce, povedal si, že by bolo vhodné konečne pokosiť trávnik. Nekosil takmer dva týždne a na niektorých miestach už burina výrazne prerastala trávu. A tak sa po vypití jednej zalievanej kávy prezliekol do pracovného oblečenia a pobral sa do garáže, aby z nej vytiahol svoju starú, no stále spoľahlivú kosačku Hyundai. Dotlačil ju pred garáž,

skontroloval, či je v nej dostatok benzínu a chystal sa ju naštartovať.

Zrazu začul hlasy.

Obzrel sa a pred vedľajším domom zbadal Morgana Derryho s manželkou. Práve vykladali nákup zo svojho luxusného pickupu Toyota Tundra, alebo Cundra, ako ho Jerry rád nazýval.

„Zdravím, susedko,“ pozdravil Jerryho Morgan, zavalitý chlapík v okuliaroch, keď sa ich pohľady stretli. Potom na Jerryho vyčeril svoje neprirodzene žiarivo biele zuby.

„Kosíme? Keď skončíš u seba, mohol by si s tou mašinou prísť aj sem k nám, čo ty na to? Už sa tu začínam cítiť ako v džungli,“ zasmial sa. Taktiež chcel napodobniť zvuky a pohyby šimpanza, no keď videl Jerryho tvár, svoju vtipnú vsuvku si rozmyslel.

Morganova večne zvedavá manželka sa vystrela, aby zistila, s kým sa to jej manžel rozpráva. Bola o hlavu vyššia než on a keď zvedavým pohľadom blúdila po okolí, Jerryemu pripomínala surikatu. Oblečené mala priliehavé šaty s obrovským výstrihom a na hlave nasadený ružový klobúčik z vlnenej plsti so známym logom.

Clementine, zopakoval si Jerry v hlave názov značky.

Morganova manželka ho pozdravila a vrátila sa k nákupom.

Jerry len kývol hlavou a snažil sa spomenúť si, čo o tých čiapkách vlastne počul. *Vraj vedia meniť náladu človeka a nie vždy je to k lepšiemu*, počul od niekoho v práci, no nedokázal si spomenúť od koho. To bolo ešte pred tým, ako si Clementine kúpila Martha, takže tomu nevenoval prílišnú pozornosť.

„Tá tvoja kosačka je na benzín, všakže?“ pokračoval v monológu Morgan. „Dofrasa, mal by si viacej dbať na životné prostredie, susedko,“ neveriacky pokrútil hlavou.

Jerry však ani na túto poznámku nereagoval. Namiesto toho prerušil tok myšlienok a radšej sa otočil späť ku kosačke, aby zatvoril zátku nádrže. A ak bude mať šťastie, aj papuľu otravného suseda.

„To bol len fôr, kamarát! Srať na životné prostredie, aj tak sú to všetko kraviny!“ opäť sa ozval Morgan a vetu zakončil neznesiteľným smiechom.

Keď Jerry ani na tento jeho pokus o komunikáciu nereagoval, Morgan si čosi zašomral popod nos a zo zadnej sedačky auta vytiahol novú šiltovku. Dal si ju na hlavu a razom úplne zabudol na nevrleho suseda. Pocítil nával dobrej nálady, ktorá sa mu začínala šíriť telom. Mal chuť spievať, tancovať a množstvo ďalších vecí, ktoré mu ešte nestihli napadnúť. *Isto ich bude mnoho a všetky budú skvelé*, pomyslel si. *Svet je taký krásny...*

Po dokosení trávnej plochy pred domom sa Jerry pobral domov, aby sa stihol osprchovať, kým sa Martha vráti z práce. Prišla približne o hodinu. To už bol Jerry osprchovaný, najedený a práve dopíjal svoj tradičný večerný pohárik whisky.

„Ahoj,“ pozdravil ju.

Marta si vyzliekla bundu a hodila ju na vešiak.

„Zajtra nepôjdem do práce,“ oznámila mu, „som nejaká unavená. Asi jarná únava, alebo čo. Vraj to môže trvať pokojne aj tri týždne. Vedel si, že to môže trvať tak dlho?“ Vyzula si topánky a zvalila sa na gauč.

Jerry pokrútil hlavou. „Nevedel som ani to, že jarná únava môže človeka postihnúť v máji. Nie je to neskoro?“

„Máj je ešte stále jar,“ informovala ho. „A vraj to netreba podceňovať, lebo ma to môže dobehnúť cez zimu a potom budem stále chorá.“ Zatvorila oči a zhlboka sa nadýchla. Potom oči otvorila a pozrela na Jerryho. „Nebude ti vadieť, keď dnes nebudeme sexovať?“

Jerry ľahostajne mykol plecóm. „Bol to tvoj nápad. Ak to nevadí tebe, ja som s tým v pohode.“

„Fajn.“

„Fajn.“

Jerry vstal, aby si nalial ďalšiu whisky. *Snáď v tej čiapke nebude aj spať*, povedal si v duchu a otvoril novú fľašu tamnavulinky.

Nasledujúci deň sa Jerry po práci zastavil v obchode. Zastal pred známym regálom s liehovinami a prezeral si fľaše. Porovnával ceny obľúbených značiek a po krátkom premýšľaní vložil do košíka tri najvýhodnejšie z nich.

Po ceste k pokladni sa znepokojivo obzeral po ľuďoch s čiapkami na hlavách. Všetci mali Clementine. *Ako je možné, že sa tá značka presadila na trhu tak rýchlo? premýšľal. Je to len pár dní, čo sa v telke objavila prvá reklama a už ich nosia takmer všetci. To sa ešte nikto nezamýšľal nad tým, aké tie čiapky môžu byť nebezpečné? A čo konkurenčné značky? Nikomu nevadí, že sa ich produkty zrazu prestali predávať?*

Vzápätí si odpovedal, že je na to asi ešte príliš skoro. *Časom sa určite niekto ozve a začne sa s tým niečo robiť. A keď aj nie, tak zakročí protimonopolný úrad*, ubezpečoval sa.

Keď sa vrátil domov, našiel Marthu nehybne ležať na gauči. Oči mala upreté na obrazovku televízora a dívala sa na jeden z tých nekonečných a preňho nekonečne nudných seriálov. Hlavu mala položenú na poduške a na nej svoju novú baretku. Mal chuť jej ju strhnúť z hlavy a napchať do drviča odpadu.

„Ahoj,“ pozdravil ju.

Martha síce odzdravila, no ďalej sústredene sledovala dianie na obrazovke.

To ako fakt? opýtal sa v duchu a znechutene pokrútil hlavou. Potom odkráčal do kuchyne, povyťahoval fľaše z tašky a jednu z nich si otvoril.

Možno je naozaj chorá, uvažoval. *Alebo za to môže tá čiapka. Možno robí presný opak toho, čím sa chvália v reklame. Ktovie*, uzavrel nateraz Jerry tento myšlienkový pochod a vypil obsah pohárika z českého krištáľu do dna.

O niekoľko hodín neskôr, keď Martha prestala ležať na gauči a začala ležať v posteli, si Jerry vzal prenosný počítač a usadil sa do kresla. Na internete si vyhľadal reklamu firmy Clementine.

Na obrazovke pred ním sa zjavili traja ľudia. Mladá žena, muž približne v rovnakom veku a žena, ktorá pokojne mohla byť ich matkou. Mladá žena mala na hlave modernú baretku, podobnú tej, ktorú vlastnila Martha, muž športovú šiltovku a hlavu staršej ženy zdobil štýlový klobúk. Všetci traja pôsobili mimoriadne optimisticky. Kráčali k Jerryemu a usmievali sa. Hlas v pozadí ho informoval, že pokrývky hlavy značky Clementine sú originálne, krásne a čo je vraj najdôležitejšie, sú vybavené najmodernejšou technológiou z planéty Kreos, ktorá v ľuďoch prebúda iba tie najprijemnejšie pocity.

„Depresie sú na hlavu. Dajte si na hlavu Clementine a budete šťastní,“ zneli záverečné slová reklamy.

Jerry zatvoril počítač a ponoril sa do myšlienok. Myslel na Marthu – posledné dni príliš šťastne nevyzerala. *Čo sú vlastne zač tí Kreoťania?* zamýšľal sa. *Čo ak im ide o niečo viac, než len o ovládnutie trhu s čiapkami?*

Ešte v ten večer Jerry dopil celú fľašu whisky, sedel v kresle a pod vplyvom alkoholu dlho do noci premýšľal o firme Clementine a ich skutočných zámeroch. Potom mu hlavu zamestnávala Martha a na radu sa, samozrejme, dostala aj Zoey. Vždy na ňu myslel, keď sa nachádzal v podobnom rozpoložení. So spomienkou na ňu, a so slzami v očiach, v kresle nakoniec aj zaspal.

Nasledujúce ráno, keď Martha nejavila záujem vstať z postele, hoci bolo takmer desať hodín, si povedal, že takto to ďalej nepôjde. *Buď navštívi doktora*, vravel si, *alebo pôjdem na políciu a podám na tú poondiatu firmu trestné oznámenie, že z mojej ženy urobili živú mŕtvolu. Je z nej absolútne nefunkčná osoba, to im predsa nemôže prejsť! V prvom rade sa však musí zbaviť tej čiapky...*

Jerry vošiel do spálne, odhodlane pristúpil k manželke a prehovoril: „Tú čiapku si musíš dať dole. Okamžite! Pozri sa na seba, nie je s tebou vôbec žiadna reč. Stále len ležiš a si uzavretá v tom svojom, neviemakom svete. Ved' ty ani nevnímaš, čo sa okolo teba deje, preboha!“

Chvíľu počkal, ako, a či vôbec Martha na jeho slová zareaguje, no odozvy sa nedočkal. Spod paplóna naďalej trčala len nehybná

hlava s baretkou, oči neprítomne hľadeli do stropu.

A tak k nej vystrel ruku a príslym hlasom prikázal: „Daj mi tú čiapku!“

Ani sa nepohla.

V momente, kedy sa Jerry rozhodol, že jej tú posratú baretku z hlavy strhne, sa Martha náhle prebrala, prudko sa strhla a zamračila sa na Jerryho tak, ako ešte nikdy predtým.

„Opováž sa mi ju zobrať, ty hovädo! Prisahám, že ak to urobíš, zabijem ťa!“

Zaskočený Jerry niekoľko sekúnd pozoroval tú čistú nenávisť, ktorá sa jej zračila v očiach. Pripadali mu prázdne, no boli plné hnevu. Cítil ho až v žalúdku. Zvierať mu ho, akoby bol tento hnev ruka, omnoho silnejšia než Jerryho vnútorný orgán. Nemal voči nemu žiadnu šancu sa brániť.

A tak sa radšej otočil a odišiel. Rozhodol sa, že zájde na políciu. *Možno je takýchto prípadov viac a budú mi vedieť pomôcť*, zamýšľal sa.

Nemohol sa však mylíť viac.

Cestou na policajnú stanicu si všímal okolie viac ako zvyčajne. Mohli za to produkty firmy Clementine, ktoré sa behom niekoľkých dní rozšírili tak, že ich na hlave nosil prakticky každý. A ten, kto čiapku od výrobcu z cudzej planéty ešte nevladil, určite smeroval do najbližšieho obchodu, aby si jednu takú kúpil.

Rozdiel medzi ľuďmi s čiapkou a ľuďmi bez nej bol očividný. Tí, ktorí vlastnili pokrývky hlavy Clementine sa pohybovali pomaly a ležérne, akoby ich chôdza nudila k smrti. Ich pohľady boli prázdne, akoby úplne stratili zmysel života. Jerryho pohľad býval kedysi rovnaký.

A potom tu boli takí, ktorí na hlave nemali nič, no tých bolo neporovnateľne menej. Títo ľudia vyzerali medzi živými-mŕtvymi komicky. Akoby ich ktosi zrýchľil, či zdrogoval.

Keď Jerry dorazil do cieľa, zaparkoval auto na parkovisku pred stanicou a pobral sa dnu, aby zistil, čo sa v jeho situácii dá robiť. Skutočne veril, že mu polícia dokáže pomôcť. Po prekročení prahu obrovitánskej budovy ho však opustili aj posledné zvyšky nádeje.

Všetci na stanici mali na hlavách produkty firmy Clementine. Každý jeden príslušník policajného zboru.

Nie je na to nejaký zákon o rovnosti? čudoval sa. *Kto by to ale kontroloval, keď tie skurvené čapice už určite nosia aj ich nadradení? Dočerta s tým!* zanádal si v hlave a pobral sa za najbližším policajtom, ktorý si s nohami vyloženými na pracovnom stole hvízdal akúsi melódiu.

„Dobrý deň,“ oslovil ho.

Muž s miernou nadváhou sa nenáhľivo vymanil zo svojho sveta a príslym pohľadom si premeral muža, ktorý si dovolil vyrušiť ho z jeho vnútorných záležitostí. „Čo chcete?“ zavrčal nadstrážmajster.

Jerry pochopil, že prísť sem asi nebol ten najlepší nápad, no povedal si, že keď už je tu, pokúsi sa získať aspoň dáke informácie.

„Chcel som sa len opýtať... viete... ako sú teraz obľúbené tie čiapky... Clementine... či ste náhodou nezaznamenali nejaké prípady, kedy z nich človek ochorel. Moja žena si totižto jednu takúto čiapku kúpila a teraz celé dni leží v posteli. A keď jej tú čiapku chcem vziať, je neuveriteľne agresívna.“

Policajt muža pred sebou počúval, prikyvoval, snažil sa tváriť vážne, no keď mu Jerry svoj príbeh dorozprával, začal sa hlasno smiať. Následne si zložil nohy zo stola a otočil sa na kolegov. „Počúvajte! Máme tu ďalšieho pacienta, ktorý chcel niekomu zobrať jeho Clementine!“

Ostatní policajti v miestnosti sa začali preberať, aby dali Jerrymu nahlas vedieť, čo si o jeho konaní myslia.

„Prečo si to spravil?“ opýtal sa jeden a pleskol sa po čele. „Šibe ti?“

„Dilino!“ zakričal druhý. „Čistý magor!“

„Samovrah je to!“ pokrútil hlavou tretí.

Policajt, s ktorým sa Jerry rozprával, sa otočil späť k nemu a uprene sa mu zadíval do očí. „Máte šťastie, že ste ešte živý, pane, keď robíte takéto hlúposti. Poradím vám, nikdy nikomu neberte jeho Clementine.“ Na moment sa zamyslel. „Alebo vám dám ešte lepšiu radu, hneď si choďte jednu čiapku kúpiť. Neviete o čo prichádzate. Clementine je budúcnosť, ďalší stupeň evolúcie.“

„Čo tým myslíte?“

„Čo tým myslím?“ Policajt sa zamyslel. „To bez tej čiapky nepochopíte, pane. No pokiaľ ste vyrovnaná osobnosť, nemáte sa čoho báť, s Clementine sa budete cítiť ako v raji. Pozrite na mňa,“ zoširoka sa usmial. „Cítim sa fan - tas - tic - ky!“

Jerry po týchto slovách z policajnej stanice odišiel, sadol si do auta a dlhé minúty v ňom premýšľal o všetkom, čo mu policajt povedal. *Ďalší stupeň evolúcie? Čo tým, došľaka, myslíš?*

Prebudilo to v ňom zvedavosť. Tú vlastnosť, vďaka ktorej sa človek vyvinul v to, čím momentálne je, a vďaka ktorej sa neprestajne ženie za ďalšími poznatiami.

Čo keď má ten poliš pravdu? Čo ak to, čo vravel, je reálne? zvažoval. Keď to nepochádza z našej planéty, môže to byť aj mimo môjho chápania, no nie? Ved' keby to nebolo také dobré, asi by tie čiapky nenosilo toľko ľudí...

Napokon sa Jerry rozhodol, že si jednu kúpi. Na skúšku. Za to nič nedá. Maximálne pár kreditov, ale to bola naozaj malá cena za to, že konečne pochopí, čo na tej značke všetci vidia. A hlavne, čo sa odohráva v hlave jeho manželky.

Zamieril preto do najbližšieho obchodného domu a jednu čiapku Clementine si kúpil.

Po príchode domov si nalial pohárik whisky. Usadil sa do kresla a skepticky sa zahľadel na svetlohnedú šiltovku, ktorú držal v ruke. Zdala sa mu úplne obyčajná. Pár kusov kvalitnej látky spojenej úzkymi švami bez vytrčajúcich koncov nití. Na pohľad precízna práca, no nič, čo by naznačovalo, že by sa mohlo jednať o vec, ktorá dokáže ovplyvňovať ľudské vedomie. Žiadna elektronika, iba akási mimozemská tkanina. Jerry si čiapku ešte raz prezrel, akoby stále zvažoval, či to naozaj chce urobiť.

Nakoniec sa odhodlal. Vypil obsah pohárika a čiapku si nasadil na hlavu. Niekoľko prvých minút necítil nič zvláštne. Dokonca začal uvažovať, či náhodou nekúpil dajakú napodobeninu, keď vtom si zrazu uvedomil, že sa usmieva. Prišlo to sčista-jasna. Žiadny postupný účinok, len brutálna facka pozitívnych emócií.

Vystrašene si čiapku strhol z hlavy.

„Doriti! To je ale sila!“

Hoci mal strach, odrazu zatúžil zistiť, čo tá vec dokáže. Sľúbil si, že to len vyskúša. *Potom ju navždy odložím*, vravel si. *Navždy... navždy je rovnako radikálne slovo ako nikdy*, zamyslel sa. To už mal čiapku opäť na hlave a zaplavovali ho príjemné pocity šťastia, vzrušenia a nepredstaviteľného, nekonečného dojatia.

Nikdy ju nezložím z hlavy, už nikdy, sľúbil si.

Tesne pred touto myšlienkou sa mu pred očami zjavila Zoey, jeho kedysi desaťročná dcéra, ktorú mu pred pár rokmi vzala jedna smrteľná choroba. Zoey teraz stála pred ním, krásna ako kedysi. Nevinná, šťastná... A živá.

Jerry sa usmial a utrel si slzy, ktoré mu stekali po tvári ako dva vodopády. Aj on bol šťastný.

Keď začul známy hlas, otočil sa.

„Už ti je lepšie?“ opýtal sa jej, pretože veril, že skutočne vstala z postele.

Opäť budeme kompletná rodina, pomyslel si.

A tento pocit v ňom zotrval už navždy.